

В.І. Вербицька¹, В.М. Бредіхін²¹Харківський національний автомобільно-дорожній університет, Україна²Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова, Україна

ОГЛЯД ПРИНЦИПІВ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В УКРАЇНІ

Статтею досліджуються та визначаються сфери застосування принципів бухгалтерського обліку та фінансової звітності, що мають поширення в обліковій практиці українських підприємств. Здійснено аналіз доречності використання принципів для різновидів обліку, необхідного для відображення фактів господарського функціонування, наявних явищ та процесів. Запропоновано до наявних принципів додати принципи репрезентативності, неупередженості та порівняння.

Ключові слова: відображення, господарські операції, принципи облікової системи, система бухгалтерського обліку, фінансова звітність.

Постановка проблеми

Системи бухгалтерського обліку різних країн світу формувались під впливом безлічі соціальних, економічних, правових та інших факторів. До них слід віднести дані щодо якісного і кількісного складу інвесторів або кредиторів з наявністю інформаційних зв'язків підприємств з ними; відносно правового регулювання облікових процесів; стану міжнародних політичних й соціально-економічних відносин між країнами; ступеня злагодженості фінансового з податковим обліком; впливу інфляційного процесу; рівнів соціально-економічного розвитку країн і т. ін. Навколишнє середовище спричиняє суттєвий вплив на систему бухгалтерського обліку різних країн, отже, країни із подібними соціально-економічними умовами мають схожі системи обліку. Але водночас системи бухгалтерського обліку відрізняються за своєю організаційною структурою, складом та кількістю об'єктів та суб'єктів, ступенем сумісності облікової інформації та здатністю у задоволенні потреб різних груп споживачів. Крім того, розбіжності у принципах та правилах бухгалтерського обліку різних країн, впливаючи на зміст інформації у фінансовій звітності, спричиняють її відмінності, що ставить під сумнів її надійність та уповільнює інвестиційні процеси, зменшує потоки капіталів, гальмуючи стан ділової активності бізнесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Особливості у формуванні облікових систем світу та України, зокрема їхня класифікація за різними ознаками, поява необхідності й можливостей їх наближення, гармонізація національних стандартів з міжнародними, досліджувались як вітчизняними, так і зарубіжними вченими, серед яких: М. М. Шигун [1],

О. В. Пальчук, В. М. Савченко, І. В. Рузмайкіна, Г. М. Давидов [2], Г. М. Колісник [3], А. В. Дмитренко, О. В. Пустьак [4], Біллі Енн Гріг [5] та ін. Слід зазначити, що за більшістю досліджуваних питань, на наш погляд, спостерігаються певні схожості у поглядах, чого не можна стверджувати щодо питань принципів бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Дискусії науковців Г. Мачук, М. Соколюка [6], К. Нобеса [7], Ч. Елада, Н. Шах, Ч. Агієман [8] та багатьох інших точаться не лише навколо переліку застосовуваних принципів у практичній обліковій діяльності, а й стосовно їх трактування та змісту, тим паче, що і саме визначення принципу у перерахованих та інших науковців різняться з наведеним у НП(С)БО. Враховуючи прискорений розвиток світової економіки та пов'язаних з цим процесом нових вимог до обліку, питання поглибленого дослідження саме принципів, що застосовуються вітчизняною системою обліку, має важливе значення.

Мета статті

Мета статті полягає в дослідженні, аналізі та розробці пропозицій щодо застосування принципів бухгалтерського обліку до сучасних умов країни.

Виклад основного матеріалу

Більшість вчених, які досліджують сучасну систему бухгалтерського обліку та фінансової звітності України, вважають, що вона функціонує за принципами «автономності, безперервності, нарахування та відповідності доходів і витрат, превалювання сутності над формою, історичної (фактичної) обачності, єдиного грошового вимірника, періодичності, послідовності, повного висвітлення» [1–4].

Принципом автономності користуються для відображення бухгалтерським обліком та фінансо-

вою звітністю активів і зобов'язань підприємства, а не особистого майна та зобов'язань власників. Принцип використовується навіть у випадках не-сення власником повної матеріальної відповідальності (зокрема власним майном) за зобов'язаннями підприємства. Цей принцип дозволяє чітко визначити сферу підзвітності, тобто пов'язати господарську діяльність з конкретними суб'єктами.

Принципом релевантної економічної сукупності відображається ідея стосовно необхідності включення до фінансової звітності суттєвої для конкретних споживачів інформації. Це означає необхідність складення звітів так, щоб вони могли бути використані для прийняття рішень і задовольняти потреби користувачів звітності. Звітність підприємства може бути структурована залежно від видів діяльності, сегментів бізнесу або групи підприємств, які складають економічну сукупність. Наприклад, великі конгломерати, що мають декілька підприємств у різних сферах діяльності, можуть представляти свою звітність окремо для кожного підприємства або сегмента, а також узагальнену інформацію для всієї групи. Врахування релевантної економічної сукупності у такий спосіб сприяє збільшенню прозорості та відкритості підприємства перед зацікавленими сторонами.

Принципом безперервності передбачається тривалість діяльності підприємства протягом невизначеного періоду і неможливість її припинення незабаром. Це є важливим припущенням, тому що, якщо наближається банкрутство або ліквідація підприємства, його фінансову звітність слід складати за іншими принципами та вимогами в оцінці статей, ніж за умови звичайної діяльності. Наприклад, ліквідація підприємства передбачає оцінку його активів за чистою вартістю реалізації, тоді як розподілення активів та зобов'язань до поточних і довгострокових вже не потрібне. Отже, застосування принципу безперервності передбачає складення фінансової звітності з урахуванням відсутності намірів підприємства у ліквідації чи суттєвому скороченні своєї діяльності, а власне доцільність безперервної діяльності підприємства слід оцінювати його керівництву, у якого є в наявності весь масив інформації та ряд чинників, що визначають прибутковість діяльності та можливість доступу до фінансових ресурсів (хоча б протягом року після дати балансу).

Принципом нарахування і відповідності доходів та витрат окреслюється важливість відображення результатів операцій та інших подій в облікових регістрах і фінансових звітах в момент їх реального здійснення, а не в момент отримання або сплати підприємством відповідних коштів. Означеним підходом у складанні фінансових звітів уможливується процес інформування споживачів не лише щодо надходження чи сплати в минулому періоді, а і стосовно зобов'язань з оплати коштів чи стосовно надходження коштів у майбутньому. Дотримуючись

цього принципу, необхідно здійснювати відображення доходів у облікових та звітних документах у періоді їх одержання, тоді як витрат – на засадах їх відповідності означеним доходам. Водночас не всі витрати мають безпосередній зв'язок із певними доходами, через що використання принципу нарахування і відповідності не може означати можливість визнати статті у балансі, що не відповідні визначенням активів і зобов'язань. Внаслідок вищесказаного такі витрати треба відображати у звіті про фінансові результати того періоду, протягом якого вони з'явилися. Вважається, що принципом нарахування та відповідності забезпечується визначення фінансового результату звітного періоду шляхом співставлення доходів у звітному періоді зі здійсненими витратами, щоб отримати ці доходи.

Не завжди дотримується принцип нарахування і в разі визнання доходу безпосередньо як складової власного капіталу, і насамперед це відноситься до оцінки основних засобів. Економічний погляд розглядає дооцінку як дохід внаслідок збільшення величини активів, що не може бути пов'язаним із засновницькими внесками. Водночас дооцінку (за винятком попередніх уцінок) як дохід підприємства не визнають. Певною мірою недотримання принципу нарахування може бути пов'язаним з превалюванням принципу обачності. Це може відбуватись, коли у складі собівартості готової продукції відсутні наднормативні витрати й втрати ресурсів, а натомість вони визнаються в межах звіту про фінансові результати за той звітний період, коли вони відбулись. Отже, принципом нарахування не весь час користуються послідовно, а, поєднуючись із принципом обачності, ним не забезпечується відповідність доходу та витрат у звітному періоді. Крім того, окремі звіти можуть складатись на засадах касового принципу, насамперед це стосується звіту про рух грошових коштів – одного з важливих компонентів фінансової звітності.

Під принципом нарахування (касовим принципом) маєтись на увазі, що визначення вибору основи при відображенні доходів та витрат в бухгалтерському обліку здійснюється згідно з призначенням «вихідної інформації та потреб її користувача» [2].

Принципом превалювання сутності над формою наголошується, що бухгалтерський облік повинен відображати картину реальних економічних наслідків комерційних операцій та подій, а не формальних юридичних норм. Тобто бухгалтерський облік – це не формальна фіксація даних, головне полягає у правдивому відображенні господарської діяльності та наданні користувачам реальної картини фінансового становища підприємств. Використання означеного принципу, якщо звітність складають уніфіковано, вважається недоречним.

Принцип історичної (фактичної) собівартості в бухгалтерському обліку означає, що первісна вартість

активів і зобов'язань підприємства сформована на основі фактичних витрат на їх виробництво чи придбання. Ним користуються, коли визначають вартість активів (матеріалів, обладнання, будівель та ін.) і зобов'язань (як-от позик, кредитів). У відповідності до цього принципу, історичну (фактичну) вартість вважають базовим показником, який використовують як основу подальших звітних операцій та в обліку. Історичну вартість зазвичай не змінюють в обліковому процесі, за виключенням випадку втрачання вартості активу внаслідок зносу або старіння (коли зменшується її вартість). Принципом фактичної собівартості забезпечується можливість об'єктивності і надійності у фінансовій інформації.

Невизначеність певних подій є передумовою виникнення принципу обачності (при отриманні сумнівних боргів). Тому, оцінюючи наведену в межах звітів інформацію, слід не завищувати активи і доходи або занижувати витрати та зобов'язання. Витрати й зобов'язання слід визнавати, щойно існує доказ їхньої ймовірності, а активам та доходам слід бути визнаними лише в момент їхнього фактичного отримання або заробітку. Принцип обачності допомагає уникненню надмірного оптимізму в облікових оцінках, зменшуючи таким способом ризик суб'єктивізму в застосуванні облікових оцінок [3]. Однак фактичне використання цього принципу спричиняє невідповідність витрат та доходів, неповне відображення активів підприємства (значну частину нематеріальних активів). У практичній діяльності принципом обачності часто користуються як засобом так званого «творчого обліку», під час створення надмірного забезпечення, заниження оцінки активів й доходів чи завищення зобов'язань або витрат. Слід також пам'ятати про неприйнятність цього принципу з метою оподаткування внаслідок можливості «штучного» зменшення оподаткованого прибутку.

Принцип чутливості до ризику (іноді його називають принципом обережності) покладається в основу процесу оцінки і реєстрації фактичних і потенційних наслідків господарських операцій та подій з урахуванням їхньої чутливості до ризиків, які пов'язані з діяльністю підприємства. Основні аспекти принципу чутливості до ризику включають:

- обережність при оцінці активів та зобов'язань. Бухгалтеру слід виявляти обережність під час оцінки вартості активів (наприклад, нерухомості, обладнання, запасів) та зобов'язань (наприклад, позик, заборгованості) з урахуванням можливих ризиків знецінення чи недооцінки цінності;
- врахування потенційних збитків. При оцінці прибутків та активів бухгалтер має враховувати можливі потенційні збитки, навіть якщо вони ще не стали фактом. Наприклад, страхові резерви можуть бути утворені для покриття потенційних страхових виплат;
- обережність при визнанні доходів та витрат.

Бухгалтер повинен дотримуватись обережності при визнанні доходів та витрат, особливо у випадках, коли є ризики неприбутковості або можливість збитків;

– розгляд випадків невизначеності. При зіткненні з випадками невизначеності або відсутності достатньої інформації для однозначного визначення облікових подій варто застосовувати більш обережний підхід і обґрунтовану оцінку.

Метою принципу чутливості до ризику є забезпечення надійності та об'єктивності фінансової звітності підприємства з урахуванням можливих ризиків та невизначеності.

Принцип єдиного грошового вимірника передбачає, що всі господарські операції та події, що відбуваються в підприємстві, повинні бути вимірювані, записуватись і відображатись у єдиній грошовій одиниці. Це означає, що всі активи, зобов'язання, доходи та витрати підприємства виражаються в грошовому виразі, незалежно від їхньої природи чи фізичної форми. Грошова одиниця, яку використовують для обліку, зазвичай є національною валютою країни, де діє підприємство, наприклад, долар, євро, гривня і т. д. Цей принцип дозволяє зробити різноманітні фінансові операції та події більш зрозумілими та порівнянними. Завдяки єдиному грошовому вимірнику різні види активів, доходів і витрат можуть бути представлені у стандартизованому вигляді, що спрощує порівняння результатів діяльності підприємства у різних періодах часу або з іншими підприємствами. Слід зазначити, що його використання базується на допущенні стабільної купівельної спроможності грошової одиниці, але при умові інфляції може виникнути потреба у коригування звітних показників відповідно до зміни купівельної спроможності грошей. Підприємствами України бухгалтерський облік ведеться та складається фінансова звітність у грошовій одиниці України – гривні, але водночас аналітичним обліком розповсюджене використання натуральних і трудових вимірників.

Принципом збалансованості між монетарними та немонетарними вимірниками позначається необхідність використання комплексу різних вимірників при відображенні об'єкта обліку окремих рівнів управління та різноманітними формами звітності, формуючи у такий спосіб масив актуальної інформації [1–2].

Принципом періодичності передбачається наявність можливості поділити діяльність суб'єкта господарювання певними періодами, щоб скласти фінансову звітність. Звітний період у нашій країні приймається за календарний рік, проміжну звітність складають щокварталу наростаючим підсумком, починаючи з початку звітного року [2]. Принцип порушують, коли звітність відображає події після дати балансу та у випадку суттєвості подій. Оцінку фінансових результатів або неможливість такої оцінки слід розкривати у примітках до фінансової звітності, якщо вона може вплинути на здатність користу-

вачів фінансової звітності оцінювати звіт та приймати обґрунтовані рішення [7, 9]. Такий випадок вимагає, щоб фінансова звітність містила не лише інформацію стосовно операцій у звітному періоді, але й інформацію стосовно окремих подій у наступному звітному періоді. Слід зазначити, що ми вважаємо за важливе користувачам фінансової звітності своєчасно отримувати інформацію, оскільки системами управлінського обліку інформацію стосовно діяльності за окремими сегментами (підрозділами, територіями збуту, виробництва та ін.) готують і надають управлінцям за коротші часові відрізки (доба, тиждень, місяць) або коли необхідно прийняти рішення. Водночас своєчасність не повинна прив'язуватися до конкретного періоду часу, оскільки потреба в інформації може виникнути під час операції або у зв'язку з майбутніми операціями [6]. Ми погоджуємось з думкою дослідників, що якість звітності визначається своєчасністю, а не частотою. Тому принцип своєчасності, а не регулярності має бути визначальним у багатоцільовій системі бухгалтерського обліку [5, 8].

Принципом послідовності означено факт незмінності облікової політики підприємства, а це є передумовою зіставності у показниках фінансових звітів протягом різних звітних періодів. Внаслідок цього змінити облікову політику існує можливість тільки тоді, коли це передбачено національними Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, і ці обставини повинні бути обґрунтованими та розкритими фінансовою звітністю. Водночас принципу послідовності не завжди є можливість дотримуватись у податковій звітності через зміни у податковому законодавстві, що спричинили незіставність показників [10].

Принципом повного висвітлення означено надання користувачам суттєвої та доречної інформації щодо фінансового стану та результатів діяльності підприємства, що на практиці означає розкриття інформації фінансовими звітами та примітками до них. Але забезпечення такого принципу, спираючись тільки на дані бухгалтерського обліку, не відбувається, оскільки він обмежений інформацією з минулого, що виражена грошовим вимірником. Так, переважна частина характеристик та ознак навколишнього середовища та соціального розвитку не має відображення у грошовому виразі.

Вважаємо доцільним до характерних принципів сучасної системи обліку в Україні додати принцип репрезентативності, що означає необхідність найкращого відображення облікової інформації, яка надається користувачам, властивостей сукупності актуального інформаційного масиву; принцип неупередженості: про обов'язковість неупереджених та об'єктивних дій у межах обліку, незалежно від інтересів користувачів; принцип порівняння, тобто необхідність представлення фінансової інформації для забезпечення можливості порівнювати її з поперед-

німи термінами й іншими підприємствами.

Висновки

Загалом погоджуючись з критичною оцінкою науковцями визначень облікових принципів, пропонуємо вважати останні основними вихідними положеннями бухгалтерського обліку, базовою концепцією, покладеною в основу оцінки і визнання в облікових процесах та розкриття фінансовою звітністю підсумків господарської діяльності. Головним обліковим принципом вважаємо принцип своєчасності, а до наявних принципів пропонуємо додати принципи репрезентативності, неупередженості та порівняння.

Література

1. Шигун М. М. Парадигмальний розвиток системи бухгалтерського обліку / М. М. Шигун // *Часопис економічних реформ*. – 2013. – № 3 (11). – С. 134–139. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Cher_2013_3_23, вільний (дата звернення: 21.02.2024).
2. Розвиток бухгалтерського обліку в умовах глобалізації та інформатизації суспільства : монографія / [О. В. Пальчук, В. М. Савченко, І. В. Рузмаїкіна та ін.] ; за ред. Г. М. Давидова. – Кропивницький : ПП «Ексклюзив-Систем», 2017. – 248 с. – Режим доступу: <https://dspace.kntu.kr.ua/handle/123456789/7356>, вільний (дата звернення: 21.02.2024).
3. Сучасний стан та перспективи розвитку обліку, аналізу, аудиту, звітності і оподаткування в умовах євроінтеграції : монографія / [Й. Я. Даньків, В. О. Ганусич, Л. О. Гелей та ін.] ; за ред. Г. М. Колісник ; ДВНЗ «Ужгород. нац. ун-т». – Ужгород : Видавництво УжНУ «Говерла», 2021. – 274 с. – Режим доступу: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/38795>, вільний (дата звернення: 21.02.2024).
4. Дмитренко А. В. Принципи бухгалтерського обліку як складова методології бухгалтерського обліку спільної діяльності суб'єктів господарювання / А. В. Дмитренко, О. В. Пустяк // *Молодий вчений*. – 2016. – № 5 (32). – С. 53–56. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2016_5_16, вільний (дата звернення: 21.02.2024).
5. Accounting Principles: Basic Definitions, Why They're Important [Electronic resource] / NerdWallet : website. – San Francisco, CA (USA), 2024. – Updated continuously. – Regime of access: <https://www.nerdwallet.com/article/small-business/basic-accounting-concepts>, free (date of the application: 21.02.2024).
6. Maciucă G. The Role of Accounting System Classification in the Optimisation of International Harmonisation Process / G. Maciucă, M. Socoliuc // *The USV Annals of Economics and Public Administration*. – 2013. – Vol. 13, Issue 2 (18). – P. 200–206. – Regime of access: <http://www.annals.feaa.usv.ro/index.php/annals/article/viewFile/618/597>, free (date of the application: 21.02.2024).
7. Nobes C. International Classification of Financial Reporting / C. Nobes. – 3rd ed. – London (UK) : Routledge, 2014. – 160 p. – DOI: [10.4324/9781315818276](https://doi.org/10.4324/9781315818276).
8. Elad C. Accounting classification in the era of International Financial Reporting Standards: The case of Africa / C. Elad, N. Shah, C. Agyeman // *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*. – 2023. – Vol. 51. – Article 100546. – DOI: [10.1016/j.intaccaudtax.2023.100546](https://doi.org/10.1016/j.intaccaudtax.2023.100546).
9. Maruszewska E. W. Zmiany klasyfikacji i prezentacji pozycji w rachunku zysków i strat. Dyskusja nad nowym standardem / E. W. Maruszewska, M. A. Tuszkiewicz // *Zeszyty*

Teoretyczne Rachunkowości. – 2023. – Vol. 47, No. 3. – P. 113–132. – DOI: [10.5604/01.3001.0053.7698](https://doi.org/10.5604/01.3001.0053.7698).
 10. D'Arcy, A. Reviewing IFRS Goodwill Accounting Research: Implementation Effects and Cross-Country Differences / A. d'Arcy, A. Tarca // *The International Journal of Accounting.* – 2018. – Vol. 53, Issue 3. – P. 203–226. – DOI: [10.1016/j.intacc.2018.07.004](https://doi.org/10.1016/j.intacc.2018.07.004).

References

1. Shygun, M. (2013). Paradigm development of an accounting system. *Time description of economic reforms*, 3(11), 134–139. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Cher_2013_3_23 [in Ukrainian]
2. Palchuk, O. V., Savchenko, V. M., & Ruzmaikina, I. V. et al. (2017). *Development of accounting in the context of globalisation and informatisation of society: monograph* (H. M. Davydova, Ed.). PP “Ekskliuzyv-System”. <https://dspace.kntu.kr.ua/handle/123456789/7356> [in Ukrainian]
3. Dankiv, I. Ya., Hanusych, V. O., & Helei, L. O. et al. (2021). *The current state and prospects of development of accounting, analysis, audit, reporting and taxation in the context of European integration: monograph* (H. M. Kolisnyk, Ed.). Publishing House of UzhNU “Hoverla”. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/38795> [in Ukrainian]
4. Dmytrenko, A. V., & Pustiak, O. V. (2016). Accounting principles as a part of accounting common methodology of business entities. *Young Scientist*, 5(32), 53–56. http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2016_5_16 [in Ukrainian]
5. Grigg, B. A. (2023, July 6). *Accounting Principles: Basic Definitions, Why They're Important*. NerdWallet. <https://www.nerdwallet.com/article/small-business/basic-accounting-concepts>
6. Maciucă, G., & Socoliuc, M. (2013). The Role of Accounting System Classification in the Optimisation of International Harmonisation Process. *The USV Annals of Economics and Public Administration*, 13(2(18)), 200–206. <http://www.annals.feaa.usv.ro/index.php/annals/article/viewFile/618/597>
7. Nobes, C. (2014). *International Classification of Financial Reporting* (3rd ed.). Routledge.

<https://doi.org/10.4324/9781315818276>

8. Elad, C., Shah, N., & Agyeman, C. (2023). Accounting classification in the era of International Financial Reporting Standards: The case of Africa. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, 51, 100546. <https://doi.org/10.1016/j.intaccaudtax.2023.100546>
9. Maruszewska, E. W., & Tuszkievicz, M. A. (2023). Planned changes to the classification and disclosure of items in the profit and loss statement. Discussion on the exposure draft of a new international standard. *The Theoretical Journal of Accounting*, 47(3), 113–132. <https://doi.org/10.5604/01.3001.0053.7698> [in Polish]
10. D'Arcy, A., & Tarca, A. (2018). Reviewing IFRS Goodwill Accounting Research: Implementation Effects and Cross-Country Differences. *The International Journal of Accounting*, 53(3), 203–226. <https://doi.org/10.1016/j.intacc.2018.07.004>

Рецензент: д-р наук з держ. упр., проф. В.В. Маліков, Харківський національний автомобільно-дорожній університет, Україна.

Автор: ВЕРБИЦЬКА Вікторія Іванівна
 кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування
 Харківський національний автомобільно-дорожній університет
 E-mail – verbytska67@gmail.com
 ID ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7103-6738>

Автор: БРЕДІХІН Володимир Михайлович
 кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій
 Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова
 E-mail – bredixinv@gmail.com
 ID ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6063-5046>

OVERVIEW OF THE PRINCIPLES OF THE MODERN ACCOUNTING SYSTEM AND FINANCIAL REPORTING IN UKRAINE

V. Verbytska¹, V. Bredikhin²

¹Kharkiv National Automobile and Highway University, Ukraine

²O.M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv, Ukraine

The article examines and defines the areas of application of the accounting and financial reporting principles that are widespread in the accounting practice of Ukrainian enterprises. The authors have studied their classification according to various characteristics, the emergence of the need and possibilities of their approximation, and the harmonisation of national standards. We analyse the appropriateness of using the principles for types of the accounting necessary to reflect the facts of economic functioning, observed phenomena, and processes. The article considers the peculiarities of the functioning of the modern accounting system and financial reporting of Ukraine according to the principles of autonomy, continuity, and matching of income and expenses and examples of their use in modern enterprises of Ukraine. Per the principles of the predominance of substance over form and a single monetary measure, the historical (actual) value is considered a base indicator. The principles of periodicity, consistency, and full disclosure are a prerequisite for the emergence of the principle of prudence (when receiving doubtful debts). Therefore, when evaluating the information provided in the reports, one should not overstate assets and income or understate expenses and liabilities. The principle of balance between monetary and non-monetary indicators indicates the need to use a complex of different indicators when displaying the accounting object of separate levels of management and various forms of reporting, thus forming an array of relevant information. The study's results consider principles as the core initial provisions of accounting, the basic concept that is the basis of assessment and recognition in accounting processes, and disclosure of the economic activity results in financial statements. The principle of timeliness should be considered the main accounting principle. We propose to add the principles of representativeness, impartiality, and comparability to the existing principles.

Keywords: accounting, business operations, accounting system principles, accounting system, financial reporting.